

YETERLİK DEĞERLENDİRME REHBERİ

Giriş

Yeterlik değerlendirme aracı, iş gücü piyasasında öğrenme engelli kişilerin yeterlik değerlendirmesi projesinin nihai bir ürünüdür. Proje Avrupa Komisyonu tarafından desteklenen bir Leonardo da Vinci ortaklık projesidir. Proje, istihdamda öğrenme engelli kişilerin becerilerinin ölçmek için ortaklar arasında bilgi ve deneyim paylaşımına odaklanmaktadır. Araç, öğrenme engelli veya öğrenme güçlüğü olan bireylerin mesleki yeterliklerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Yeterlik Değerlendirme Aracının tüm katılımcı ülkeler tarafından kullanılması hedeflenmektedir buna karşın, yasama, uygun kaynaklar, personel eğitimi ve iş gücü piyasasında farklılıklar bulunmaktadır. Bilahare, aracın çerçevesi birleştirilebilecek esnek bileşenleri ve ek alt bileşenleri içeren adapte edilebilir bir yapı olarak tasarlanır. Araç, her ülkede ortaya çıkan tüm kısıtları dikkate alacak şekilde tasarlanmıştır ki bunun amacı katılımcı ve ilgili kurumlar için doğru ve faydalı sonuçlar elde etmektir.

Araç, üç ana bileşene ayrılır ve tüm bileşenler alt gruplara ayrılır:

1. ÖZ DEĞERLENDİRME (kısıtlı ya da katılımcı ile etkileşim gerekmez)
2. YÜZ YÜZE DEĞERLENDİRME (katılımcı ile etkileşim gereklidir)
3. GÖZLEM DEĞERLENDİRMESİ (katılımcı ile etkileşim gereklidir)

GENEL BAŞLANGIÇ NOKTALARI :

Yeterlik Değerlendirme Aracı esnek ve übtüncül olabilecek şekilde tüm koşullarda kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Araç öz değerlendirme, yüz yüze görüşme değerlendirmesi ve gözlem olmak üzere 3 temel bileşenden oluşmaktadır Buna karşın sıralama şu şekilde değiştirilebilir: 1) Öz değerlendirme 2)Yüz yüze değerlendirme 3) Gözlem ya da 1) Yüz yüze değerlendirme 2) Öz değerlendirme 3) Gözlem

Testler katılımcıların ana diline çevrilir. Bunun anlamı, çok zor kelimeler, katılımcıların ihtiyaçlarına göre basit kelimelerle yer değiştirebilir ve sadeleştirilebilir. Başlangıçta ve sonunda net bilgi verilmesi önemlidir. Gerekğinde gerekli yardım verilmelidir. Buna karşın bu aracın nihai sonucunu etkilemez.

Ve sonuç olarak, katılımcıların engellilik türüne göre, katılımcıların zaman kısıtı adapte edilmelidir.

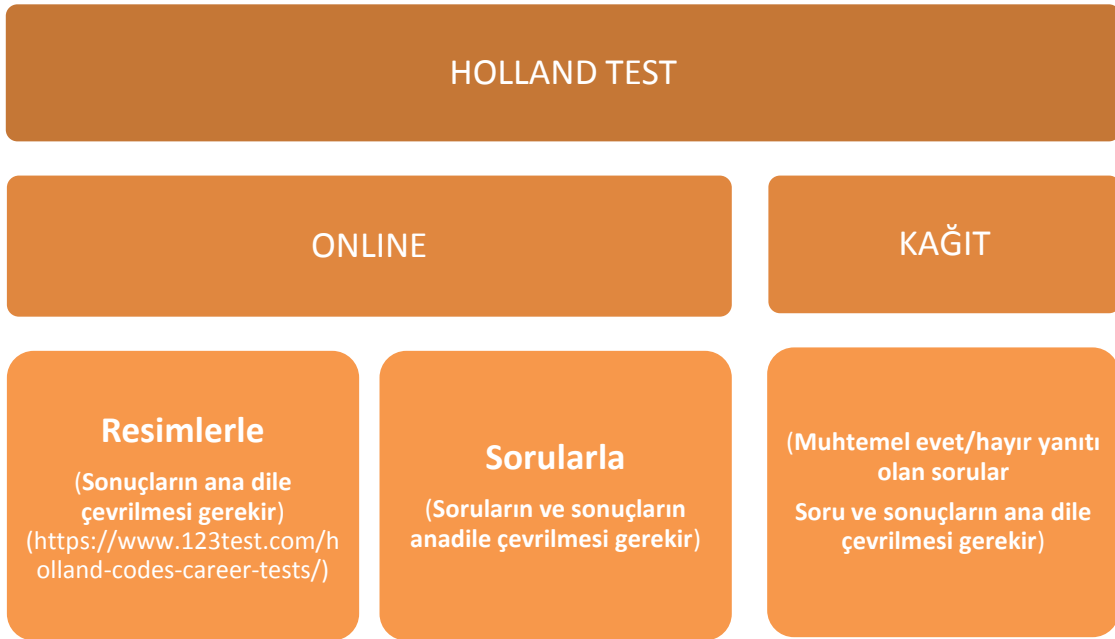

1.(ONLINE) SELF ASSESMENT/ HOLLAND TEST

Online öz değerlendirme, öğrenme engelli bireylerin mesleki yeterliklerini belirlemek için bazı yeterliklerini ve güçlüklerini değerlendirmek için önemli görölmektedir. Öz değerlendirmenin sonuçları yüz yüze ve gözlem kısımları için iyi bir temel oluşturabilir. Çeşitli öz değerlendirme testleri bulunmaktadır. Ortaklık ayrıca ücretli/ücretsiz test listeleri sunar ve bu liste web sitesinde yer alır.

(Bunları on: <http://skillassessment.ceipes.org/>) (Skill Assesment Tool_Test Materials_Holland Test linkinden kontrol ediniz)

Buna karşın, Holland testi, bir ortaklık tarafından en açık, uyumlu ve doğru test olarak ifade edilmektedir. Online ya da kağıt formu kullanılabilir.

En çok tercih edilen yöntem, daha geniş bir katılımcı portföyüne uygulanması daha kolay olduğundan online resimli olan yöntemdir. Bu tipte, sonuçların anadile çevrilmesi gerekir. Kağıt formatında ise, soru ve sonuçların ana dile çevrilmesi gerekir. Test sonuçları ve testin amaçları katılımcılara açık bir şekilde ifade edilebilir. Zaman kısıtı düşünülmez.

2.YÜZ YÜZE DEĞERLENDİRME

Yeterlik değerlendirme aracı nın ikinci kısmı yüz yüze değerlendirmedir. Bu kısımda katılımcılarla doğrudan etkileşim uzmanlar ve profesyonel personel ile gerçekleştirilir. Uzmanlar aile, barınma durumu, sağlık durumu ve ilaç, çalışabilme, çalışma ortamı tercihleri, iş tercihleri, çalışma motivasyonu, işe uygun katılımcı seçimi, iş/mesleki yeterlik bilgisi, istihdam engelleri, iletişim becerileri, öz güven, öz saygı ve bağımsızlık gibi konuları açığa çıkarmak üzere katılımcılarla görüşme yapar.

Açık uçlu sorular kullanılır ve yanlış anlamaya neden olmamak için, görüşmeyi yapan uzmanlarımız tarafından gerekli yardım verilmelidir. Kullanılan dil, katılımcının düzeyine göre basitleştirilebilir. (bkz: see: <http://skillassessment.ceipes.org/>) (Skill Assesment Tool_Test materials_Face-to-face Assesment)

3.GÖZLEM DEĞERLENDİRMESİ

Yeterlik Değerlendirme Aracının nihai kısmı gözlemdir. Gözlem, katılımcının farklı durumlara reaksiyonunu göstermeye yardımcı olduğu için önemlidir. Bu, olasılıklar, beceriler ve katılımcının karakterinin özetidir. Bu bölüm önemli olduğundan, en doğru çıktıları elde etmek için dikkatlice yapılmalıdır. Gözlemden yer alan konular, iletişim becerileri, öz saygı/güven/bağımsızlık, öğrenme isteği / bağlılığı, ekipte öğrenme, okuma yazma ve sayma becerileri, öz yönetim, iş organizasyonu, uygun çalışma davranışının içerir.

Websitesinde bu amaçla üç modül yer alır:

(<http://skillassessment.ceipes.org/>): (Skill Assesment Tool_Test Materials_Observation)

-Bir kenti planlama

-Su kulesi

-Kendi işini kur

Bu üç modül aracın gözlem kısmında kullanılabilecek 3 farklı örnektir. Kısaca katılımcılara yönergeler ve materyaller verilir. Görev sunulur ve belirlenen bir zaman diliminde tamamlamaları beklenir. Gözlemciler katılımcıların yeteneklerini nasıl kullandığını, farklı durumlarda ne tür tepkiler verdiğini ve kendilerini kısıtladıklarını görme şansı elde eder. Modüller de esneklik gösterir ve ayrıca farklı görevler farklı durumlarda kullanılabilir. (farklı katılımcılara, kurumlara, uzmanlara ve ülkelere göre). Zaman kısıtlaması katılımcının engel türüne göre ayarlanabilir.

SONUÇLAR

Sonuçları bildirmek için önerilen form aşağıdaki gibidir:

1. KATILIM VE TAMAMLAMA SERTİFİKASI

2. KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ (Hollanda testinden ve yüz yüze görüşmeden alıntı; Kişilik özellikleri, içe dönük/ dışa dönük, çalışma ortamına uyum, sosyal beceriler, iletişim becerileri, talimat ve görevleri anlama, ekip olarak çalışma, kurallara uyma, denetmen eşliğinde çalışma, gibi...)

3. GENEL YETERLİKLER VE BECERİLER (ör. Dakik, ekiple çalışmada iyi, bağımsız...)

4. GELİŞTİRİLMESİ GEREKEN ALANLAR (ör. Sorumluluk alma, karar verme, zaman yönetimi...)

5. ÖNERİLEN İŞLER (Hollanda testi ve yüz yüze görüşmelerden)

6. İŞLERİN KISA TANIMI

HER DEĞERLENDİRMEDE ÖLÇÜLEN ÖNGÖRÜLEN ALT BİLEŞENLER

ALT BİLEŞEN		ÖLÇÜM BİÇİMİ
KARIYER TERCİHLERİ		Holland testi
İŞ TÜRLERİNE YÖNELİK TUTUMLAR		
KARIYER TÜRÜ ÖNERİLERİ		
İŞ TERCİHLERİ		
İŞE UYGUN KATILIMCI TERCİHLERİ		
AİLE VE BARINMA DURUMU		
SAĞLIK VE İLAÇ DURUMU		
MESLEKİ KONSEPT	ÇALIŞMAYA UYGUNLUK	Yüz yüze görüşme
	ÇALIŞMA ORTAMI TERCİHLERİ	
	İŞ TERCİHLERİ	
	ÇALIŞMA MOTİVASYONU	
İŞE UYGUN KATILIMCI		
ÇALIŞMA ÖZETİ /MESLEKİ YETERLİKLER		
İSTİHDAM ENGELLERİ (BİLİŞSEL, SOSYAL YA DA FİZİKSEL)		
İLETİŞİM BECERİLERİ -KONUŞMA -DİNLEME -TALİMATLARI TAKİP ETME -BAŞKALARI İLE İLETİŞİM		Yüz yüze görüşme ve gözlem
ÖZ SAYGI/ÖZGÜVEN		
BAĞIMSIZLIK (KENDİ ZAMANINI VE GÜNLÜK İŞLERİ PLANLAMA, BAĞIMSIZ SEYAHAT EDEBİLME, KİŞİSEL BAKIMI YAPMA)		
ÖĞRENME İSTEĞİ /BAĞLİLİĞİ	ÇALIŞMA MOTİVASYONU	Gözlem
	ÖĞRENME MOTİVASYONU	
EKİPTE ÇALIŞABİLME	SOSYAL BECERİLER	
	EKİP ÇALIŞMASI	
	ÇALIŞMA ORTAMINDA SOSYAL BECERİLER	
İLETİŞİM BECERİLERİ		
OKUMA YAZMA SAYMA		
ÖZ YÖNETİM	BAĞIMSIZ BECERİLER	
	BAĞIMSIZLIK/ÖZ YETERLİK	
ÇALIŞMA ORGANİZASYONU	ZAMAN YÖNETİMİ	
	PLANLAMA VE DÜZENLEME	

	İNSİYATIF VE ORGANİZASYON KULLANMA, PLANLAMA	
UYGUN ÇALIŞMA DAVRANIŞI		
ÇALIŞMA YERİNDE İLETİŞİM BECERİLERİ		
DEĞİŞİMLE MÜCADELE EDEBİLME		
TALİMATLARI TAKİP ETME		

KATILIMCI ÜLKE VE KURULUŞLAR

- CEIPES - Centro Internazionale per la Promozione dell'Educazione e lo Sviluppo (Italy),
- Çalışma ve İş kurumu Yozgat il Müdürlüğü (Turkey),
- Aydıncık Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü (Turkey),
- Lernzentrum für Kinder, Eltern und Lehrerinnen (Austria),
- Bulgarian Dyslexia Association- Rousse (Bulgaria),
- CEIPES Hungary (Hungary),
- Stowarzyszenie Przyjaciół I Wychowanków Zespołu Szkół nr 6 w Rybniku – DLA DOBRA(“For Good Association” - Poland),
- Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo (Slovenia),
- Q-Prints&Service(Germany),
- Handy Club Ostrava (Czech Republic),
- Stepping Stones NI (Northern Ireland UK)

